

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny: „Model współpracy powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej w społeczności lokalnej w celu realizacji usługi integracji społeczno-zawodowej”

Nazwa Projektodawcy: Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych

Tytuł Projektu: „Modelowy system na rzecz integracji społecznej”

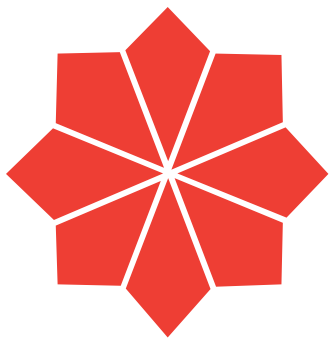
Numer umowy: UDA-POKL.01.01.00-00-013/10-00

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

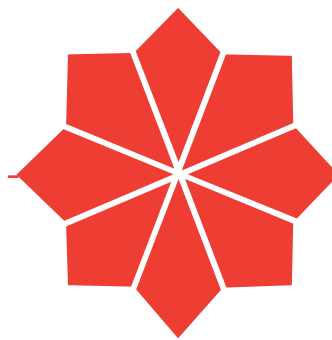
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SPIS TREŚCI

- I. Uzasadnienie**
- II. Cel wprowadzenia innowacji**
- III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego**
- IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego**
- V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa**
- VI. Strategia upowszechniania**
- VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki**
- VIII. Kamienie milowe II etapu Projektu**
- IX. Analiza ryzyka**

I. Uzasadnienie

Opis problemu

Kluczowym problemem, na który odpowiada Projekt, jest brak powszechnie stosowanego modelu trwałej i efektywnej współpracy powiatowych urzędów pracy, ośrodków pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w świadczeniu usług w sferze integracji społeczno-zawodowej.

Obecny system świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej opiera się głównie na instytucjach publicznych, których zadania i kompetencje podzielone są pomiędzy obszar rynku pracy i pomocy społecznej. Organizacje pozarządowe stanowią dodatek do tego systemu, mający wciąż charakter incydentalny, a nie powszechny. Choć obowiązujące przepisy prawne umożliwiają podejmowanie współdziałania pomiędzy instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej, a także organizacjami pozarządowymi, to rzeczywista współpraca ma charakter wybiórczy, akcyjny, a jej zakres i jakość zależą w dużej mierze od dobrej woli kierowników poszczególnych jednostek i organizacji. Wynika to m.in. z raportu ewaluacyjnego „Analiza aktualnej struktury instytucji rynku pracy i instytucji pomocy społecznej w kontekście zakresu ich wzajemnej współpracy, a także głównych obszarów styku”¹.

Choć większość badanych instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy podejmuje wspólne działania (98%), to polegają one głównie na wymianie informacji i doświadczeń (95%), pozostałe, bardziej zaawansowane formy współpracy występują ze znacznie mniejszą częstotliwością. Charakterystyczne jest, że współpraca dotyczy wybranych obszarów pracy obu instytucji z ich klientami, np. diagnozy społecznej czy też szkoleń, a nie kompleksowego współdziałania w świadczeniu usług. Analiza wykazała także, że czasami wspólne działania podejmowane przez ośrodki pomocy społecznej (OPS) i powiatowe urzędy pracy (PUP) powielają się, a duża część z nich podejmowana jest w ramach projektów finansowanych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Rodzi to obawy o ich efektywność i trwałość po zakończeniu wspólnych projektów i finansowania z EFS.

Słabość współpracy i jej wybiórczy charakter potwierdza także analiza przeprowadzona w ramach Projektu². Wykazała ona, że przykłady kompleksowej i trwałej współpracy pomiędzy PUP, OPS a organizacjami pozarządowymi są nadal bardzo

1 - „Raport końcowy z badania ewaluacyjnego. Analiza aktualnej struktury instytucji rynku pracy i instytucji pomocy społecznej w kontekście zakresu ich wzajemnej współpracy, a także głównych obszarów styku”, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2009,

2 - „Bezrobocie i bezrobotni – pomoc społeczna – urzędy pracy”, WRZOS, Warszawa, lipiec 2011

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

nieliczne. Także dodatkowe badanie jakościowe Partnerów lokalnych biorących udział w opracowaniu wstępnej wersji produktu (OPS, PUP i organizacji pozarządowych) potwierdziły, że dotychczasowa współpraca OPS, PUP ogranicza się do bieżących kontaktów, a wspólne działania sprowadzają się w zasadzie jedynie do projektów finansowanych z PO KL. Według tych badań współpraca OPS, a zwłaszcza PUP z organizacjami pozarządowymi jest marginalna³.

Przyczyny występowania problemu

Badania przeprowadzone w ramach Projektu oraz analiza MPiPS wskazują kilka podstawowych przyczyn występowania problemu:

- utrwalony podział zadań i środków przeznaczonych na ich realizację pomiędzy rynek pracy i pomoc społeczną,
- rozproszenie odpowiedzialności lub kierowanie się poczuciem odpowiedzialności ograniczonej, do wykonywania minimalnego zakresu działań leżących w zakresie kompetencji danej instytucji,
- brak zbieżności pomiędzy wymogami publicznych służb zatrudnienia, a jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej,
- brak instytucjonalnej koordynacji działań służb zatrudnienia i instytucji pomocy i integracji społeczno-zawodowej,
- brak jasnych przepisów stymulujących współpracę i określających jej podstawowe zasady i procedury,
- brak tradycji współpracy,
- brak dobrych, sprawdzonych wzorów, modeli współpracy.

Partnerzy lokalni (przedstawiciele OPS, PUP i organizacji pozarządowych z sześciu powiatów z 3 województw, biorący udział w opracowaniu wstępnej wersji produktu) na spotkaniach w ramach Projektu wskazywali, że dobrym sposobem na budowanie współpracy pomiędzy PUP, OPS i organizacjami pozarządowymi jest zaczynanie od współdziałania przy świadczeniu konkretnych usług na rzecz konkretnych grup klientów, które są wspólnym podmiotem działań trzech partnerów. Skuteczność takiego podejścia potwierdzają doświadczenia niemieckie, opisane przez Partnera Wnioskodawcy w analizie przygotowanej w ramach Projektu (stanowiącej jeden z załączników do niniejszej strategii)⁴.

Skala występowania problemu

Z przeprowadzonych w ramach Projektu badań wynika, że problem ma charakter powszechny, nieliczne w skali kraju są przypadki efektywnej współpracy OPS, PUP i organizacji pozarządowych. Z drugiej strony analiza MPiPS pokazuje, że w większości społeczności lokalnych jest wola do poszukiwania różnych form współdzia-

3 - Wyniki badań dodatkowych znajdują się w załączniku do niniejszego dokumentu

4 - „Współpraca między sektorem publicznym a sektorem pozarządowym w ramach świadczenia usług społecznych w Niemczech”, Brunschweig, czerwiec 2011

łania i grunt do budowy trwałej współpracy polegający przede wszystkim na wzajemnych kontaktach oraz doświadczeniach we współpracy projektowej.

Konsekwencje istnienia problemu

Podstawową konsekwencją istnienia problemu jest niewykorzystanie możliwości wynikających ze współpracy OPS, PUP i organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej. Te możliwości to przede wszystkim większa skuteczność, efektywność i użyteczność świadczonych usług, a co za tym idzie zmniejszanie skali bezrobocia i wykluczenia społecznego. Niską skuteczność zatrudnieniową instytucji rynku pracy wykazuje analiza przeprowadzona w ramach Projektu. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej to około 50%, przy czym niektóre instrumenty, np. szkolenia mają efektywność poniżej 40%⁵. Z innego badania zleconego przez Wnioskodawcę wynika, że jakość i efektywność usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej dla osób pozostających bez pracy są niewystarczające, a także nadal w zbyt małym stopniu dostępne dla potencjalnych klientów⁶. Jakość i efektywność mogłyby wzmacniać standardy świadczenia usług, wspomniane badanie wykazało jednak, że poziom standaryzacji usług w sferze integracji społeczno-zawodowej jest bardzo niski.

Także w opinii osób bezrobotnych badanych dodatkowo przez Wnioskodawcę w ramach Projektu - skuteczność działań podejmowanych przez OPS, organizacje pozarządowe, a zwłaszcza PUP jest niewielka. Badanie o charakterze jakościowym objęło 120 bezrobotnych. Z ich perspektywy wsparcie oferowane przez ośrodki pomocy społecznej, urzędy pracy oraz organizacje pozarządowe jest mało skuteczne. W dużej mierze wynika to z nastawienia samych badanych do wspomnianych instytucji, np. urząd pracy rzadko jest kojarzony z instytucją, która może pomóc w znalezieniu pracy, a najczęstszym powodem rejestracji w urzędzie jest chęć uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Z kolei ośrodki pomocy społecznej traktowane są głównie jako źródło wsparcia rzeczowego i finansowego. Jeżeli chodzi o organizacje pozarządowe to z ich pomocy badani korzystali bardzo rzadko i było to głównie wsparcie rzeczowe. Margines stanowiły osoby, które wskazywały na współpracę OPS i PUP czy OPS i organizacji pozarządowej. Te nieliczne przypadki dotyczyły kierowania badanych przez OPS do organizacji pozarządowej w celu uzyskania pomocy rzeczowej. Analiza przeprowadzona w ramach Projektu również wykazała, że brak współpracy powoduje, iż głównie od zaradności osoby bezrobotnej zależy, z ilu i jakich form wsparcia skorzysta i na ile potrafi sama dobrać zestaw odpowiednich dla siebie form pomocy w aktywizacji zawodowej. Część osób bezrobotnych potrafi wykorzystać wszystkie dostępne możliwości (niezależnie od skuteczności kolejnych podejmowanych działań), ale są osoby, które w obliczu swojej bezradności życiowej, nie potrafią podjąć odpowiednich kroków do wyjścia z trudnej sytuacji.

5 - „Bezrobocie i bezrobotni – pomoc społeczna – urzędy pracy”, WRZOS, Warszawa, lipiec 2011

6 - „Krajowy Raport Badawczy. Pomoc i integracja społeczna wobec wybranych grup – diagnoza standaryzacji usług i modeli instytucji”, red. R. Szarfenberg, WRZOS, Warszawa 2011

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

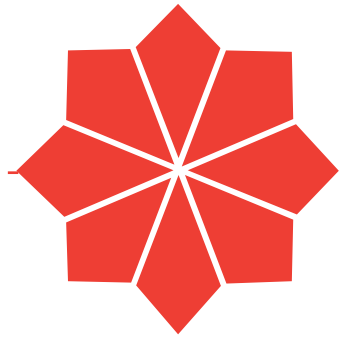
Ograniczona skuteczność usług w sferze integracji społeczno-zawodowej przyczynia się do nadal utrzymującego się na stosunkowo wysokim poziomie wskaźnika zagrożenia ubóstwem relatywnym po transferach społecznych który wynosił w 2010 roku 17,6%.⁷ Stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła w 2010 roku 12,3%, przy czym prawie 30% ogółu bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy dłużej niż rok. Są także grupy społeczne gdzie aktywność zawodowa jest bardzo niska, np. osoby 55-64 lata (34%) czy osoby niepełnosprawne (20,5%).⁸ Większa efektywność podejmowanych działań ma istotne znaczenie, bo środki przeznaczone na sferę integracji społeczno-zawodowej są relatywnie duże. Jeżeli chodzi o transfery społeczne, to stanowią one w Polsce ok. 38,7% ogółu wydatków publicznych, przy średniej unijnej na poziomie 37,3%.⁹ , gdyż analiza przeprowadzona w ramach Projektu z kolei pokazała, że w ostatnich latach wzrosły w sposób istotny wydatki na aktywne programy rynku pracy z 1,46 mld złotych w 2004 roku do 6,2 mld w roku 2009. Wydatki te dodatkowo są uzupełniane przez środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego, ok. 1,1 mld złotych w 2009 roku.¹⁰

7 - GUS

8 - GUS

9 - „Sektor publiczny w Polsce. Efektywność w dobie kryzysu”, III 2009: <http://www.e-finanse.com>

10 - „Bezrobocie i bezrobotni – pomoc społeczna – urzędy pracy”, WRZOS, Warszawa, lipiec 2011

II. Cel wprowadzenia innowacji

Cel główny:

Wzmocnienie instytucji pomocy społecznej i rynku pracy poprzez budowę systemu na rzecz integracji społeczno-zawodowej wspieranego przez organizacje pozarządowe.

Cele szczegółowe:

1. powstanie platformy współpracy instytucji pomocy społecznej, rynku pracy i organizacji pozarządowych – Ogólnopolskiej Platformy Usług Społecznych,
2. opracowanie wystandaryzowanego modelu świadczenia usługi w sferze integracji społeczno-zawodowej realizowanej w partnerstwie ośrodków pomocy społecznej, urzędów pracy i organizacji pozarządowych,
3. określenie standardów usług prowadzonych w oparciu o powyższy model,
4. opracowanie rekomendacji prawnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu w oparciu o stworzony model.

Główne założenia:

- O wyborze konkretnych klientów decydować będą wspólnie partnerzy wdrażający model, ale muszą się oni rekrutować z osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych społecznym wykluczeniem i być osobami bezrobotnymi, bo to jest - zgodnie z obowiązującym prawem – grupa potencjalnych wspólnych klientów urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej. W przyszłości do świadczenia we wspólnym wdrażaniu usług na rzecz bezrobotnych mogą być wykorzystane wspólnie w działaniach na rzecz innych grup osób marginalizowanych społecznie, ale sam model skierowany jest do osób bezrobotnych.
- Model świadczenia usługi integracji społeczno-zawodowej w partnerstwie: PUP, OPS, organizacja pozarządowa, nie tylko będzie mógł być w wyniku realizacji Projektu upowszechniany w innych społecznościach lokalnych, ale także będzie podstawą do poszerzania zakresu przedmiotowego współpracy (inne usługi w sferze integracji społeczno-zawodowej) oraz podmiotowego (inni partnerzy) w społecznościach, które wdrożyły model.
- Podobnie standardy świadczenia usług, choć trwale związane z modelem, będą mogły być wykorzystywane w przyszłości w części lub w całości także w świadczeniu usług w sferze integracji społeczno-zawodowej przez podmioty, które nie wdrażają modelu.
- Zakładamy również, że Ogólnopolska Platforma Usług Społecznych OPUS będzie funkcjonować po zakończeniu Projektu jako forum wymiany doświadczeń i wiedzy pomiędzy podmiotami, które wdrożyły model, źródłem wiedzy dla tych podmiotów, które są zainteresowane jego wdrażaniem oraz formą monitorowania i oceny wdrażania modelu w całym kraju.

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

- Uczestnicy OPUS będą także w przyszłości formułować kolejne rekomendacje dotyczące tworzenia prawno-instytucjonalnych warunków ułatwiających wdrażanie modelu i standardów świadczonych w jego ramach usług.
- Model włącza organizacje pozarządowe w system usług w sferze społeczno-zawodowej i umożliwia wykorzystanie ich potencjału oraz potencjału OPS i PUP do wspólnych działań.

Wskaźniki osiągnięcia celów i sposób ich pomiaru:

Cel główny w ramach Projektu zostanie osiągnięty poprzez wdrożenie do końca czerwca 2013 roku modelu systemu współpracy ośrodków pomocy społecznej, powiatowych urzędów pracy i organizacji pozarządowych na rzecz integracji społeczno-zawodowej w 16 społecznościach lokalnych w Polsce (po jednej na każde województwo). Osiągnięcie celu zostanie zweryfikowane w oparciu o ewaluację wdrażania modelu, która przeprowadzona zostanie w każdej z 16 społeczności lokalnych do końca czerwca 2013 roku. Ewaluacja będzie obejmowała ocenę wskaźników twardych dotyczących współpracy i usługi świadczonej w ramach modelu oraz opinie użytkowników i odbiorców usługi. Podstawowym wskaźnikiem sukcesu będzie pozytywna ocena wdrażania modelu przez co najmniej 80% przedstawicieli OPS, PUP i organizacji pozarządowych i 80% klientów usług świadczonych w ramach modelu.

Cel szczegółowy 1 zostanie osiągnięty, gdy co najmniej 75% osób korzystających z platformy uzna ją za funkcjonalną i użyteczną. Osiągnięcie celu zostanie zweryfikowane na podstawie wyników internetowej ankiety skierowanej do użytkowników platformy pod koniec realizacji Projektu.

Cel szczegółowy 2 zostanie osiągnięty poprzez opracowanie ostatecznej wersji modelu współpracy w oparciu o wyniki jego wdrażania w 16 społecznościach lokalnych. Model zostanie przedstawiony co najmniej 640 osobom w trakcie regionalnych spotkań upowszechniających i konferencji podsumowującej oraz poprzez 3 tysiące egzemplarzy w publikacji podsumowującej realizację Projektu, będzie również dostępny na stronie internetowej Wnioskodawcy i partnerów.

Cel szczegółowy 3 zostanie osiągnięty poprzez opracowanie katalogu standardów usług świadczonych w 16 społecznościach lokalnych wdrażanych w ramach Projektu. Katalog zostanie upowszechniony w trakcie regionalnych spotkań upowszechniających oraz w publikacji podsumowującej realizację Projektu.

Cel szczegółowy 4 zostanie osiągnięty poprzez opracowanie przez partnerów Projektu na podstawie doświadczeń we wdrażaniu modelu rekomendacji dotyczących prawno-instytucjonalnych zmian niezbędnych dla rozwoju modelu współpracy i przedstawienie ich 480 uczestnikom konferencji upowszechniających oraz w 3 tysiącach egzemplarzach publikacji podsumowującej realizację Projektu.

III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego

Na czym polega innowacyjność Projektu, w tym produktu finalnego

Innowacja polega na stworzeniu unikalnego systemu współpracy, w świadczeniu usług w sferze integracji społeczno-zawodowej dla osób bezrobotnych, powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej. Dotychczas taki system nie był dostępny w Polsce. Model będzie oczywiście wykorzystywał dotychczasowe doświadczenia we współpracy na poziomie lokalnym, ale stworzy na ich podstawie nową jakość: kompleksowy, skuteczny, efektywny i trwały system współpracy w świadczeniu usług w sferze integracji społeczno-zawodowej. Istotnym składnikiem innowacji jest uwzględnienie organizacji pozarządowej jako stałego i równorzędnego partnera dla PUP i OPS.

Dodatkowo model współpracy będzie zawierał w sobie dwa, istotne elementy, które także mają innowacyjny charakter. Pierwszy z nich to trwałe włączenie do modelu osób bezrobotnych korzystających z usług świadczonych przez PUP, OPS i organizację pozarządową. Mają one wpływ na kształt działań partnerów i świadczonych usług poprzez określanie własnych potrzeb, możliwości i preferencji, ocenianie prowadzonych działań, a także zaangażowanie się w nie, nie tylko jako odbiorca, ale także jako podmiot odpowiedzialny za ich realizację. Zgodnie z modelem każde partnerstwo lokalne musi stworzyć mechanizmy umożliwiające wypełnienie tej roli osobom bezrobotnym. Będzie to umożliwiać praktyczną realizację zasady empowerment.

Drugi element, także trwale osadzony w modelu, to standaryzacja. Każda usługa świadczona w partnerstwie musi być oparta o standard, przyjęty wspólnie przez partnerów. To umożliwi porozumienie się partnerów co do zakresu przedmiotowego i podmiotowego usługi, zasad i warunków jej świadczenia, stanowić będzie również podstawę do oceny skuteczności, efektywności i jakości usługi, niezależnie od tego, który z partnerów będzie zaangażowany w jej świadczenie. Standard będzie także istotną informacją dla osób bezrobotnych o tym, czego mogą oczekiwać w ramach świadczonej usługi oraz podstawą do oceny przez nich jakości tejże usługi.

Komu służy innowacja i jakie efekty może przynieść

Innowacja służy bezpośrednio pięciu grupom interesariuszy:

- 1. Powiatowe urzędy pracy,**
- 2. Ośrodki pomocy społecznej,**
- 3. Organizacje pozarządowe.**

W ich przypadku zastosowanie modelu współpracy w świadczeniu usług w sferze integracji społeczno-zawodowej pozwoli na zwiększenie skuteczności, trwałości prowadzonych przez każdy z tych podmiotów działań, pozwoli na efektywniejsze

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

wykorzystanie posiadanych zasobów ludzkich, instytucjonalnych i finansowych oraz zwiększy użyteczność czyli dostęp do świadczonych usług ze strony ich odbiorców. Współpraca pozwoli także doskonalić wiedzę i doświadczenia pracowników każdego z tych trzech podmiotów oraz dzięki standaryzacji podniesie jakość świadczonych usług. Dodatkowe korzyści będą miały organizacje pozarządowe, które dzięki realizacji modelu wzmocnią swoją pozycję jako partnera dla PUP i OPS a także podniosą swoje kompetencje i potencjał w zakresie świadczonych usług.

4. Osoby bezrobotne zagrożone społecznym wykluczeniem, korzystające z usług świadczonych w ramach modelu.

Osoby te będą miały łatwiejszy dostęp do usług, mniej czasu poświęcą na biurokrację związaną z korzystaniem z usług, będą mogły korzystać z usług lepiej dostosowanych do ich potrzeb i możliwości, bardziej skutecznych i trwałych, a przede wszystkim będą miały możliwość wpływania na kształt świadczonych usług i angażowania się w ich realizację, co dodatkowo da im szansę na nauczenie się odpowiedzialności za własnych los i los innych. Docelowo poprawi to ich sytuację i zwiększy szansę na usamodzielnienie życiowe.

5. Samorządy gminne i powiatowe.

Samorządy otrzymają system, który lepiej zaspokaja potrzeby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na ich terenie, co z punktu widzenia władz lokalnych, odpowiedzialnych za jakość życia mieszkańców jest bardzo istotne. Pozwoli to także samorządom efektywniej wykorzystać środki, które angażują w sferę integracji społeczno-zawodowej.

W ramach realizacji Projektu skorzystają na tym w/w interesariusze z 16 społeczności lokalnych w całej Polsce. Docelowo, dzięki upowszechnianiu modelu skorzystać z tych rozwiązań mogą wszystkie społeczności gminne i powiatowe.

Pośrednio z efektów innowacji skorzystają również samorządy regionalne, wojewódzkie urzędy pracy oraz Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Po pierwsze dlatego, że wdrażanie modelu pozwoli zmniejszyć skalę bezrobocia i społecznego wykluczenia, po drugie zwiększy efektywność publicznych środków, które regionalnie i centralnie przeznaczane są na integrację społeczno-zawodową, po trzecie dostarczy wiedzy, doświadczeń i rekomendacji dotyczących współpracy służb zatrudnienia i służb pomocy społecznej, które można będzie wykorzystać do integrowania służb społecznych w innych obszarach działania tych podmiotów, po czwarte dostarczy standardów świadczenia usług, które będą mogły być wykorzystane także na poziomie regionalnym i krajowym.

Pośrednio na innowacji skorzystają również organizacje pozarządowe działające w sferze socjalnej. Wdrażanie modelu pozwoli na wzmacnianie ich wiedzy, doświadczeń i potencjału, a także stworzenie wizerunku dobrego partnera dla administracji publicznej.

Warunki, które muszą być spełnione, by innowacja działała właściwie

- Model współpracy opiera się na założeniu, że będzie funkcjonował w obecnie istniejących warunkach prawno-instytucjonalnych, tak więc jego wdrażanie nie wymaga zmian w tym zakresie. Doświadczenia związane ze stosowaniem modelu pozwolą natomiast sformułować rekomendacje dotyczące tego, co należy zmienić w środowisku prawnym, aby model mógł działać sprawniej oraz aby łatwiej móc go wdrażać i upowszechniać, także w innych obszarach usług w sferze integracji społeczno-zawodowej.
- Model wymaga, aby istniało trzech partnerów, których potencjał umożliwił współdziałanie w świadczeniu usługi w sferze integracji społeczno-zawodowej. O ile warunek ten nie przedstawia trudności jeśli chodzi o PUP i OPS, których istnienie i działalność gwarantuje prawo, o tyle takiej gwarancji nie ma w przypadku organizacji pozarządowych. Wdrażanie modelu wymaga więc zidentyfikowania i pozyskania do współpracy organizacji pozarządowej działającej w sferze społecznej w społeczności lokalnej, w której model będzie wdrażany. Optymalne jest, gdy organizacja jest zakorzeniona lokalnie, ale możliwa jest również współpraca z organizacją mającą siedzibę poza społecznością lokalną, ale prowadzącą działalność w tej społeczności. Inicjatywa w zakresie wdrażania modelu i budowania współpracy może być podejmowana przez każdą ze stron potencjalnego partnerstwa – zarówno przez OPS, jak PUP czy też organizację pozarządową.
- Model nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych związanych z jego wdrażaniem. Jego funkcjonowanie opiera się na połączeniu i lepszym wykorzystaniu – dzięki współpracy – środków finansowych, które są w dyspozycji partnerów. Dodatkowe działania związane z obsługą administracyjną partnerstwa czy też szkoleniami dla przedstawicieli partnerów mogą być także sfinansowane ze środków partnerów.
- Model wymaga natomiast zaangażowania zasobów ludzkich partnerów oraz zmian w sposobie i procedurach zarządzania i organizacji podmiotów zaangażowanych we współpracę. To oznacza, że najważniejszym warunkiem niezbędnym dla wprowadzania i działania innowacji jest wola współpracy ze strony kierownictwa PUP, OPS i organizacji pozarządowej oraz otwartość na zmiany ze strony pracowników tych podmiotów.
- Warunkiem niezbędnym jest także akceptacja dla wdrażania modelu ze strony władz gminnych, których jednostkami organizacyjnymi są ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowych, których jednostkami organizacyjnymi są powiatowe urzędy pracy.
- Ostatnim warunkiem niezbędnym dla powodzenia wdrażania innowacji jest zaangażowanie i aktywność ze strony osób bezrobotnych – odbiorców usług świadczonych przez partnerstwo tworzone w ramach modelu. Stąd istotny jest wybór osób bezrobotnych oraz takie zaprojektowanie usługi, aby stymulowała aktywność

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

i zaangażowanie osób z niej korzystających.

- Warunkiem skorzystania z efektów innowacji na poziomie regionalnym i krajowym jest otwartość i chęć ich wdrożenia ze strony kierownictw instytucji publicznych działających na tych poziomach.

Jakie elementy obejmować będzie innowacja

Innowacja obejmować będzie:

- model systemu współpracy w świadczeniu usług sferze integracji społeczno-zawodowej powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej wraz z instrukcją wdrażania modelu,
- w tym także mechanizmy zaangażowania osób bezrobotnych we współpracę PUP, OPS, organizacja pozarządowa,
- standardy świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej,
- rekomendacje dotyczących zmian prawno-instytucjonalnych niezbędnych do sprawniejszego działania modelu i łatwiejszego wdrażania go i upowszechniania oraz integracji działań służb zatrudnienia, służb pomocy społecznej i organizacji pozarządowych.

IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego

Sposób doboru grup użytkowników i odbiorców, którzy wezmą udział w testowaniu

W testowaniu produktu innowacyjnego biorą udział dwie kategorie podmiotów (interesariuszy) – użytkownicy i odbiorcy. Użytkownicy to osoby, które posługują się produktem w świadczeniu usług integracji społeczno-zawodowej, natomiast odbiorcy to osoby, które korzystają z tych usług (klienci).

Użytkownikami produktu na etapie testowania będzie 96 pracowników ośrodków pomocy społecznej, powiatowych urzędów pracy i organizacji pozarządowych, uczestniczących w 16 partnerstwach na terenie 16 województw (ogólnopolski zakres realizacyjny). W każdym partnerstwie uczestniczyć będzie po 2 pracowników OPS, PUP i NGO. Łącznie użytkownicy reprezentować będą 48 podmiotów organizacyjnych (po 3 w każdym województwie – w sumie 16 ośrodków pomocy społecznej, 16 powiatowych urzędów pracy, 16 organizacji pozarządowych). Liczba użytkowników produktu na poziomie lokalnym może być zwiększona, jeżeli partnerstwa obejmą również przedstawicieli samorządu terytorialnego i/lub inne lokalne organizacje bądź instytucje. Otwarty charakter partnerstw jest jednym z założeń modelu współpracy, który będzie przedmiotem testowania.

Kryteria doboru użytkowników:

- na poziomie kraju: dążenie do uwzględnienia zróżnicowania społeczności, w których będzie testowany model współpracy (obszary miejskie, wiejskie, zróżnicowana sytuacja na rynku pracy)
- na poziomie instytucji/organizacji (OPS,PUP,NGO) w poszczególnych województwach: posiadanie zasobów / potencjału umożliwiającego rzeczywisty i aktywny udział w Projekcie; przynajmniej minimalne doświadczenie we współpracy z innymi podmiotami – potencjalnymi uczestnikami partnerstwa; w przypadku OPS i PUP niezbędna jest pisemna rekomendacja organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego
- na poziomie osób reprezentujących instytucje / organizacje w partnerstwie: rekomendacja do pracy w Projekcie wydana przez kierownictwo instytucji / organizacji , pożądane doświadczenie w realizacji działań/Projektów w trybie partnerskim / inter-instytucjonalnym.

Ponadto użytkownikami na etapie testowania będą eksperci z dziedziny polityki społecznej, reprezentowani przez partnerów Projektu, tzn. Instytut Rozwoju Służb Społecznych IRSS, Stowarzyszenie Niemiecko – Polskiej Współpracy Socjalnej (SN-PWS) oraz eksperci z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Kryteria doboru:

- praktyczna i teoretyczna wiedza w zakresie funkcjonowania systemów pomocy i integracji społeczno-zawodowej.

Za dobór powiatów i gmin oraz instytucji/organizacji i osób, które będą uczestniczyły w testowaniu modelu współpracy, będzie odpowiedzialny Zespół Zarządzający Projektem, dokonujący rekrutacji wraz z partnerami projektu.

Odbiorcami produktu na etapie testowania będzie 160 osób bezrobotnych (w tym 70% kobiet, tj. 112 i 30% mężczyzn, tj. 48), skupionych w tzw. Grupy Klientów Pomocy (GKP), liczące średnio 10 osób na województwo. GKP tworzone będą na podstawie wskazań przedstawicieli instytucji / organizacji (OPS, PUP, NGO) tworzących partnerstwa testujące model współpracy. Kryterium doboru osób do GKP będzie:

- kwalifikowanie się do kategorii odbiorców, dla których przeznaczona jest specyficzna usługa oferowana przez partnerstwo (testowany model współpracy zakłada specjalizację partnerstw w okresie testowym, tzn. skupienie się na wybranej usłudze oferowanej określonego rodzaju klientów),
- złożenie pisemnej deklaracji o przystąpieniu do GKP oraz zobowiązanie do pozostawania w Projekcie przez cały okres testowania.

Planowana liczba osób do testowania modelu współpracy jest optymalna, biorąc pod uwagę potrzebę przeprowadzenia testu w skali ogólnokrajowej, w zróżnicowanych warunkach lokalnych i przy założeniu otwartości, a więc możliwości wielovariantowości tego modelu.

Opis przebiegu testowania

Planowany okres testowania modelu współpracy wynosi 18 miesięcy. Proces testowania obejmie następujące kroki/etapy:

1. Identyfikacja i mapping tzw. dobrych praktyk w zakresie współpracy powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie pomocy i integracji społeczno-zawodowej.

Cel: uzyskanie informacji przydatnych przy rekrutacji podmiotów do uczestnictwa w testowaniu. Źródło: raporty z badań, sprawozdania z EQUAL, PO KL, materiały WRZOS, materiały partnerów.

2. Rozesłanie informacji o Projekcie i modelu współpracy oraz zaproszenia do udziału w testowaniu modelu do wszystkich PUP, OPS oraz NGO wyselekcjonowanych z bazy KLON / JAWOR (działających w obszarze pomocy i integracji społeczno-zawodowej).

Cel: zainteresowanie potencjalnych uczestników partnerstw.

3. Przeprowadzenie konferencji/ spotkań informacyjnych w każdym województwie (16 spotkań dla średnio ok. 50 osób w województwie). Oprócz ogłoszeń w mediach, zaproszenia będą wysłane do wszystkich samorządów terytorialnych szczebla gminnego i powiatowego, do OPS, PUP i NGO.

Cel: zainteresowanie potencjalnych uczestników partnerstw, umożliwienie uzyskania szczegółowych informacji, odpowiedzi na pytania, przekonanie kierownictwa PUP, OPS, organizacji pozarządowych do wdrażania modelu.

4. Nabór zgłoszeń do Projektu od zainteresowanych instytucji/organizacji.

Cel: uzyskanie danych umożliwiających rozpoczęcie procesu selekcji do udziału w testowaniu.

5. Zebranie od kandydatów kwestionariuszy dostarczających dane na temat spełnienia kryteriów uczestnictwa (m.in. na temat zasobów/potencjału, doświadczenia współpracy, rekomendacje ze strony samorządu terytorialnego).

Cel: uzyskanie danych umożliwiających dokonanie selekcji

6. Wybór grup (złożonych z OPS, PUP i NGO) do uczestnictwa w testowaniu modelu współpracy.

Cel: rozpoczęcie procesu testowania.

7. Przeprowadzenie cykli szkoleniowych dla grup partnerskich (OPS, PUP i NGO – bez udziału Grup Klientów Pomocy) przygotowujących do implementacji modelu współpracy oraz udziału w procesie testowania modelu. Każda grupa (6 osób reprezentujących 3 podmioty) otrzyma 4 dni szkolenia (po 8 godz.). Łącznie w tym etapie zostanie zrealizowanych 64 dni szkoleń. Zakres szkolenia obejmie poznanie zadań, struktur i systemu pracy, a także zasady tworzenia, prowadzenia i zarządzania partnerskim systemem współpracy, opracowanie mapy potrzeb w zakresie usług społecznych, proces standaryzacji usług społecznych. W trakcie warsztatów określona zostanie grupa klientów, zakres świadczonej usługi oraz standard jej świadczenia. W zakresie wypracowania standardu użyteczne będzie wykorzystanie standardów świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej opracowanych w ramach projektu systemowego 1.18 zainicjowanego przez MPiPS i realizowanego wspólnie m.in. przez WRZOS.

Cel: przygotowanie uczestników do aktywnego i skutecznego uczestniczenia w testowaniu modelu współpracy.

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

8. Stworzenie Ogólnopolskiej Platformy Usług Społecznych - OPUS. Będzie to platforma wzajemnych kontaktów partnerów Projektu, wymiany wiedzy i doświadczeń, konsultacji i wypracowywania wspólnych stanowisk i rekomendacji. Platforma będzie wykorzystywać elektroniczne narzędzia komunikacji (e-mail, forum dyskusyjne, wspólny dostęp do materiałów i zasobów na stronie internetowej). Będą one również wykorzystywane w monitorowaniu wdrażania modelu (e-ankiety).

9. Dostarczenie grupom partnerskim pomocy doradczej ekspertów (przedstawicieli Lidera, IRSS, SN-PWS). Każda z grup będzie miała możliwość skorzystania z doradztwa w wymiarze do 8 godz. Łączny czas doradztwa wyniesie 128 godz.

Cel: bezpośrednie wsparcie tworzonych partnerstw, pomoc w implementacji modelu.

10. Świadczenie usług oraz testowanie modelu. Usługi będą świadczone przez partnerstwo zgodnie z wypracowanym planem i w oparciu o przyjęty standard jej świadczenia. Testowanie wdrażania modelu polegać będzie na ocenie świadczonej usługi, jej standardu oraz wdrażania modelu wspólnie przez jego użytkowników (OPS, PUP, organizacja pozarządowa) i jego odbiorców czyli Grupy Klientów Pomocy. Testy polegać będą na indywidualnych i wspólnych spotkaniach, ankietach i wywiadach. Łączna liczba godzin testów dla wszystkich 16 społeczności wyniesie 1536 godzin (po 96 na jedno partnerstwo).

Cel: weryfikacja założeń, zasad i form współpracy w realizacji usługi, identyfikacja czynników sprzyjających i utrudniających realizację usługi, ocena skuteczności i efektywności partnerskiego sposobu świadczenia usług integracji społeczno – zawodowej.

11. Zebranie i opracowanie informacji i wniosków zgromadzonych w toku testowania modelu współpracy. Wykorzystane będą dane pochodzące z wielu źródeł. Co istotne, wszyscy uczestnicy procesu testowania, zarówno użytkownicy produktu oraz odbiorcy produktu, jak i eksperci będą mogli przedstawiać swoje uwagi, spostrzeżenia i opinie dotyczące modelu, przebiegu testowania, uzyskiwanych rezultatów, doświadczeń z udzielania usług integracji społeczno – zawodowej, itp. na forum Ogólnopolskiej Platformy Usług Społecznych - OPUS. Ponadto Platforma OPUS zostanie wykorzystana do przeprowadzenia ogólnopolskich konsultacji modelu współpracy. Informacja o konsultacjach zostanie skierowana do instytucji pomocy społecznej na terenie kraju za pośrednictwem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum” i Stowarzyszenia Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM, do instytucji rynku pracy za pośrednictwem Wojewódzkich Urzędów Pracy, natomiast do organizacji pozarządowych za pośrednictwem Lidera Projektu (Stowarzyszenie WRZOS).

Cel: przygotowanie danych do oceny efektów testowania modelu współpracy.
Źródło: system monitorowania testowania, elektroniczna platforma komunikacyjna OPUS oraz ewaluacja wewnętrzna i zewnętrzna.

12. Przeprowadzenie oceny efektów testowania modelu współpracy i wypracowanie finalnej koncepcji modelu. Ocena i finalna konceptualizacja zostanie dokonana z udziałem ekspertów, przedstawicieli partnerstw regionalnych, przedstawicieli ogólnopolskiej grupy partnerskiej GruPa (w skład, której wchodzi przedstawiciele partnerstw z poziomu lokalnego i regionalnego, lidera projektu i partnerów). Koncepcja modelu, po zakończeniu prac, będzie zawierała: model systemu współpracy w świadczeniu usług sferze integracji społeczno-zawodowej powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej wraz z instrukcją wdrażania modelu; standardy świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej; rekomendacje dotyczących zmian prawno-instytucjonalnych niezbędnych do sprawniejszego działania modelu i łatwiejszego wdrażania go i upowszechniania oraz integracji działań służb zatrudnienia, służb pomocy społecznej i organizacji pozarządowych.

Cel: przygotowanie ostatecznej wersji modelu współpracy, która będzie wykorzystywana w procesie upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki.

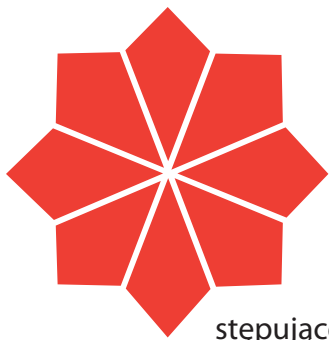
Charakterystyka materiałów, jakie otrzymają uczestnicy

Testowanie modelu współpracy będzie przebiegało z wykorzystaniem pakietów materiałów, przygotowanych zarówno dla użytkowników produktu (uczestników grup partnerskich złożonych z przedstawicieli OPS, PUP i NGO i ew. innych partnerów lokalnych), jak i dla odbiorców produktów (uczestników Grup Klientów Pomocy), a także dla ekspertów wspomagających i oceniających proces testowania.

Wśród materiałów przeznaczonych dla użytkowników modelu współpracy (partnerstw lokalnych) znajdują się, m.in.: kwestionariusze do oceny zasobów partnerów, instrukcje dotyczące tworzenia partnerstw, wzory dokumentów przydatnych w tworzeniu i zarządzaniu partnerstwem, materiały na szkolenia prowadzone przez ekspertów, arkusze sprawozdań miesięcznych, kwestionariusze ewaluacyjne.

Odbiorcy modelu współpracy (osoby bezrobotne korzystające z usług partnerstw lokalnych) otrzymają, m.in.: dokumentację przeprowadzonej przez grupę partnerską indywidualnej diagnozy potrzeb, opis sposobu realizacji usługi przez grupę partnerską, arkusz deklaracji o przystąpieniu do Grupy Klientów Pomocy, ankiety do monitorowania i ewaluacji usług.

Eksperti wspomagający i oceniający proces testowania zostaną wyposażeni w na-

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

stępujące materiały i narzędzia: materiały do prowadzenia szkoleń i doradztwa dla grup partnerskich, narzędzia do prowadzenia ewaluacji (scenariusze wywiadów, kwestionariusze ankiet, instrukcje obserwacji, itd.).

Wszystkie kategorie uczestników procesu testowania modelu współpracy będą miały zapewniony dostęp do materiałów promocyjnych tworzonych na użytek tego procesu.

Sposób monitorowania przebiegu testowania

Monitoring przebiegu testowania będzie prowadzony w sposób ciągły przez Eksperta ds. monitoringu, należącego do Zespołu Zarządzania Projektem. Będzie on przygotowywał comiesięczne raporty przedstawiane Koordynatorowi Projektu. Raporty miesięczne będą podstawą do systematycznego badania przebiegu całego procesu testowania modelu współpracy.

Źródłem informacji będących podstawą do przygotowania miesięcznych raportów przez Eksperta ds. monitoringu będą sprawozdania składane, również w trybie comiesięcznym, przez 16 grup partnerskich (użytkowników) ze wszystkich województw. Sprawozdania będą przygotowywane na specjalnych formularzach monitoringowych zawierających informacje niezbędne do oceny prawidłowości realizacji procesu testowania. Oprócz sprawozdań, źródłem informacji dla monitoringu będą obserwacje i wywiady dokonywane podczas wizyt monitorujących w grupach partnerskich. Wizyty będą wykonywane przez Eksperta ds. monitoringu lub innego przedstawiciela Zespołu Zarządzającego Projektem. W każdej grupie partnerskiej w okresie testowania modelu zostaną przeprowadzone co najmniej 2 wizyty monitorujące.

Kolejnym źródłem informacji w monitoringu będą ankiety przeprowadzane wśród wylosowanych klientów usług świadczonych przez partnerstwa lokalne. Ankiety będą przygotowane przez Eksperta ds. monitoringu i będą dostarczane do wylosowanych respondentów za pośrednictwem grup partnerskich. Następnie będą one zbierane w sposób zapewniający anonimowość wypowiedzi respondenta (np. w zaklejonych specjalnych kopertach).

Ważnym źródłem danych do monitoringu będą wypowiedzi zamieszczane na platformie OPUS, np. w ramach forum dyskusyjnego.

Istotnym elementem monitoringu będą również cykliczne (co kwartał) spotkania przedstawicieli użytkowników (grup partnerskich) i odbiorców (klientów) z ekspertami, poświęcone głównie zebraniu bezpośrednich i pogłębionych opinii od kluczowych aktorów testowania modelu współpracy, a także dyskusji nad kwestiami zgłaszanymi przez użytkowników i odbiorców.

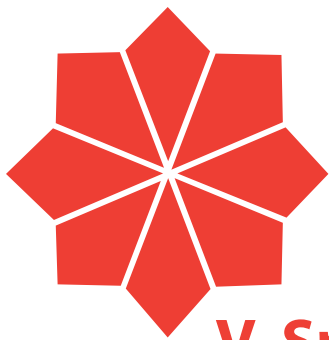

Dane pochodzące z monitoringu będą analizowane przez Eksperta ds. monitoringu i prezentowane wraz z komentarzem i oceną w raporcie miesięcznym. Raporty będą zawierały m.in. wskazanie ewentualnych nieprawidłowości. Na tej podstawie Koordynator Projektu będzie weryfikował prawidłowość realizacji procesu testowania oraz podejmował decyzje o ewentualnym wprowadzeniu korekt. Decyzje te będą przedstawiane do wiadomości odpowiedniego (z danego województwa) partnerstwa regionalnego (złożonego z WUP, ROPS i socjalnej organizacji pozarządowej), natomiast ostatecznie akceptowane będą przez Grupę Partnerską (GruPa) przy wsparciu ekspertów Lidera i partnerów.

W toku monitoringu będą wykorzystywane m. in. następujące wskaźniki oceny procesu testowania:

- Liczba pisemnych porozumień o współpracy pomiędzy wszystkimi partnerami,
- Jakość (zakres) porozumień - określenie w porozumieniach co najmniej: celów, zasad i form współpracy, zakresu obowiązków i uprawnień partnerów, sposobów komunikowania się i podejmowania decyzji w partnerstwie,
- Liczba partnerstw, w których działa stałe ciało złożone z przedstawicieli wszystkich partnerów, podejmujące decyzje w ramach partnerstwa,
- Liczba przygotowanych planów działań partnerstwa,
- Liczba partnerstw, które pisemnie zdefiniowały grupę docelową klientów i zakres wybranej przez partnerstwo usługi wraz z uzasadnieniem wyboru,
- Liczba partnerstw, które posiadają przygotowany i wdrożony standard świadczenia wybranej usługi.

Monitorowanie przebiegu testowania będzie wspierane bieżącym monitoringiem realizacji Projektu (merytorycznym i finansowym) odnoszącym się do całego zakresu Projektu warunkującego prawidłową realizację.

V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa

Sposób dokonania oceny wyników testowania

Ocena wyników procesu testowania modelu współpracy będzie opierała się na dwóch rodzajach działań: na ewaluacji wewnętrznej oraz ewaluacji zewnętrznej. Obydwa rodzaje ewaluacji będą posługiwały się następującymi kryteriami oceny (ewaluacyjnymi):

- Trafność,
- Użyteczność,
- Skuteczność,
- Efektywność,
- Trwałość.

Ewaluacja wewnętrzna

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona będzie przez Zespół Zarządzający Projektem, przy wsparciu ze strony ekspertów Lidera i partnerów. Wyniki ewaluacji wewnętrznej (w formie raportów) będą przedstawiane do konsultacji Grupie Partnerskiej (GruPA). Ewaluacja wewnętrzna będzie prowadzona wieloetapowo, przez większą część okresu testowania, począwszy od fazy wyboru grup partnerskich - uczestników testowania (nie później niż 6 miesięcy od rozpoczęcia fazy testowania modelu w Projekcie). Ewaluacja wewnętrzna będzie prowadzona równolegle z procesem monitorowania, ale będzie skupiona nie na ocenie prawidłowości przebiegu testowania (co należy do monitoringu), lecz na ciągłej ocenie, czy wdrażany proces daje gwarancję osiągnięcia celu głównego Projektu, a więc budowy systemu na rzecz integracji społeczno-zawodowej wspieranego przez organizacje pozarządowe. Wskaźnikami zbliżania się do założonego celu będą:

- Odsetek badanych użytkowników (przedstawicieli grup partnerskich) oceniających pozytywnie kolejne etapy wdrażanie modelu – w każdym z 3 pomiarów (6, 12 i 18 miesięcy od początku testowania) odsetek ten nie może być niższy niż 70%
- Odsetek osób bezrobotnych z Grup Klientów Pomocy oceniających pozytywnie usługę uzyskaną w grupie partnerskiej – w każdym z 3 pomiarów odsetek ten nie może być niższy niż 80%.

Ewaluacja wewnętrzna będzie wykorzystywała dane gromadzone w toku monitoringu, jak również dodatkowe informacje zebrane dla potrzeb ewaluacji.

Składnikami systemu ewaluacji wewnętrznej będą:

- Raporty bieżące (merytoryczne i finansowe) odnoszące się do całego zakresu Projektu (m.in. badana zgodność ze stopniem zaawansowania realizacji działań Projektowych oraz założonymi terminami).

- Miesięczne raporty z monitoringu procesu testowania.
 - Badania ankietowe wśród odbiorców usług (w ramach monitoringu, z dodatkowymi pytaniami ewaluacyjnymi).
 - Okresowe badania ewaluacyjne wśród przedstawicieli testujących grup partnerskich, gromadzące informacje i opinie na temat oceny modelu i rezultatów testowania (realizowane za pomocą ankiety internetowej CAWI).
 - Raporty z analizy uwag, opinii i rekomendacji omawianych na forum GruPa
 - Raporty z analizy uwag, opinii i rekomendacji pojawiających się na Platformie OPUS.
 - Opinie i komentarze członków Zespołu Zarządzającego Projektem.
- Planowane jest przygotowanie 3 raportów z ewaluacji wewnętrznej – po 6, 12 i 18 miesiącach od momentu rozpoczęcia procesu testowania modelu współpracy.

Ewaluacja zewnętrzna

Ewaluacja zewnętrzna zostanie przeprowadzona bezpośrednio po zakończeniu etapu testowania. Będzie miała na celu bezstronną ocenę wypracowanych efektów. Wykonawcą ewaluacji będzie niezależna firma badawcza, która zostanie wyłoniona w drodze konkursu ofert, z uwzględnieniem racjonalności i efektywności kosztowej oraz doświadczenia w prowadzeniu ewaluacji/badań w zakresie Projektów unijnych. Szczegółowe założenia do opisu przedmiotu zlecenia oraz do umowy zostaną ustalone przez Lidera wspólnie z partnerami Projektu.

Metodologia badania ewaluacyjnego będzie obejmowała, jako minimum – z możliwością rozszerzenia przez wykonawcę – następujące metody: analizę danych zastanych (desk research), pogłębione wywiady indywidualne (IDI), wywiady kwestionariuszowe (PAPI lub CAPI), zogniskowane wywiady grupowe (FGI), studia przypadków, panel ekspertów.

Zakres ewaluacji będzie obejmował stwierdzenie, czy został osiągnięty zamierzony cel, tj. został opracowany i sprawdzony w praktyce (przetestowany) skuteczny i efektywny model współpracy instytucji rynku pracy, instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w celu realizacji usług integracji społeczno – zawodowej. Ewaluacja zewnętrzna powinna odpowiedzieć czy wypracowany produkt (model) jest trafny i adekwatny w stosunku do zidentyfikowanych potrzeb, czy jest użyteczny dla klientów i przyczynia się do poprawy ich sytuacji na rynku pracy i w społeczności, czy jest skuteczny i przyczynia się do integracji społeczno – zawodowej osób bezrobotnych, czy jest efektywny w porównaniu z innymi działaniami integracyjnymi oraz czy jest trwały.

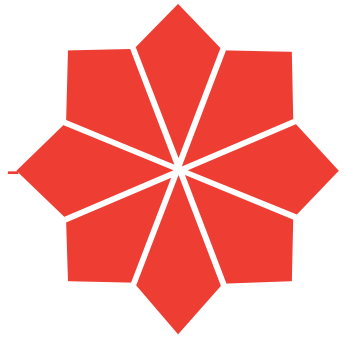
Efekty zastosowania innowacji zostaną uznane za wystarczające gdy:

- 80% badanych przedstawicieli użytkowników modelu (grup partnerskich) oceni model jako trafny (odpowiadający rzeczywistym potrzebom i wypełniający lukę w systemie działań na rzecz integracji społeczno – zawodowej),

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

- 80% badanych osób bezrobotnych, że uzyskana usługa odpowiadała ich indywidualnym potrzebom i była dla nich użyteczna (przyniosła pozytywne efekty),
 - Koszt usługi świadczonej w modelu na jednego klienta w całym okresie jego uczestnictwa w Grupie Klientów Pomocy nie przekroczy przeciętnej sumy świadczeń udzielanych łącznie z OPS i PUP klientowi o analogicznym statusie w takim samym okresie,
 - 70% grup partnerskich utworzonych w procesie testowania modelu zadeklaruje kontynuowanie działalności przez co najmniej 1 rok po zakończeniu testowania,
 - 75% badanych osób korzystających z Ogólnopolskiej Platformy Usług Społecznych oceni ją jako funkcjonalną i użyteczną,
 - Model systemu współpracy PUP, OPS i organizacji pozarządowej w świadczeniu usług w sferze integracji społeczno-zawodowej będzie gotowy do upowszechniania,
 - Standardy świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej będą gotowe do upowszechniania,
 - Z modelem i standardami zapozna się co najmniej 640 osób, przedstawiciele instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy i organizacji pozarządowych oraz samorządów terytorialnych,
 - Rekomendacje dotyczące zmian prawno-instytucjonalnych ułatwiających wdrażanie modelu i integrację służb pomocy społecznej, zatrudnienia i organizacji pozarządowych będą gotowe do upowszechniania,
 - Z rekomendacjami zapozna się co najmniej 480 przedstawiciele rządowej i samorządowej władzy i administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych.
- Raport przygotowany w wyniku ewaluacji zewnętrznej powinien zawierać wnioski i rekomendacje dotyczące zarówno samego modelu, jak i możliwości jego wdrażania i upowszechniania. Wyniki ewaluacji zewnętrznej przedstawione w raporcie ewaluacyjnym będą przedmiotem analizy ze strony Zespołu Zarządzającego Projektem oraz ekspertów Lidera i partnerów, a także zostaną przedyskutowane na posiedzeniu krajowej Grupy Partnerskiej (GruPa).

VI. Strategia upowszechniania

Cel działań upowszechniających

Wnioskodawca po opracowaniu produktu będzie dążył do jego upowszechnienia i włączenia do głównego nurtu polityki społecznej, w zakresie działań na rzecz integracji społeczno – zawodowej osób bezrobotnych. Celem działań upowszechniających będzie dotarcie do jak największej grupy użytkowników i odbiorców, co przyniesie w przyszłości wymierne rezultaty dla polityki społecznej w zakresie pomocy i integracji społeczno-zawodowej.

Cele upowszechniania są następujące:

- Wzrost zainteresowania instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych wprowadzeniem do praktyki opracowanego modelu współpracy w celu realizacji usług integracji społeczno – zawodowej,
- Upowszechnianie modelu współpracy (z uwzględnieniem jego otwartości i możliwości adaptacji do warunków lokalnych), co w efekcie przyczyni się do podniesienia skuteczności i jakości usług integracji społeczno – zawodowej dla osób bezrobotnych,
- Promowanie wykorzystania potencjału socjalnych organizacji pozarządowych w dziedzinie pomocy i integracji społeczno-zawodowej,
- Wzrost zainteresowania społeczeństwa - a w szczególności społeczności lokalnych - problematyką integracji społeczno – zawodowej osób bezrobotnych.

Ze względu na testowanie produktu (modelu współpracy) na terenie całego kraju, w zróżnicowanych warunkach lokalnych (demograficznych, gospodarczych, społecznych), co w konsekwencji wzmocni możliwość adaptacji modelu do specyficznych warunków, potencjał replikowalności produktu jest wysoki. Model może być wykorzystywany szeroko przez ośrodki pomocy społecznej, urzędy pracy i socjalne organizacje pozarządowe.

Grupy docelowe działań upowszechniających

Działania upowszechniające skierowane będą do kilka grup docelowych – interesariuszy modelu współpracy:

- Kadra kierownicza i pracownicy ośrodków pomocy społecznej (2539 OPS w/g Europejskiego Portalu Pracy),
- Kadra i pracownicy powiatowych urzędów pracy (441 PUP w/g MPiPS),
- Organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej (ok. 15 tysięcy organizacji w/g bazy.ngo.pl).

Ponadto adresatami działań upowszechniających będą:

- Samorządy gminne i powiatowe,

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

- Samorządy regionalne,
- Osoby bezrobotne,
- Społeczeństwo.

W tej grupie szczególną rolę przewidujemy dla samorządów regionalnych. Zakładamy, że włączą się one do działań upowszechniających, przekazując informacje o modelu i efektach jego wdrażania w swoich województwach przede wszystkim samorządom gminnym i powiatowym oraz instytucjom pomocy społecznej i rynku pracy.

Plan działań upowszechniających i ich charakterystyka

Ze względu na dużą skalę działań upowszechniających, istotną rolę wśród planowanych instrumentów upowszechniania będą pełniły narzędzia umożliwiające dotarcie do szerokiego kręgu odbiorców. Wśród nich znajdują się:

- Publikacje na stronie internetowej Projektu oraz na stronach internetowych partnerów,
- Informacje i komunikaty z linkami do strony internetowej Projektu na wybranych portalach i stronach internetowych (m.in. ngo.pl, stronach Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum” i Stowarzyszenia Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM, na stronach Wojewódzkich Urzędów Pracy, Regionalnych Ośrodków Pomocy Społecznej),
- Komunikaty przekazane do mediów (prasa centralna, radio, TV, prasa elektroniczna),
- Mailing (przekaz pocztą elektroniczną) komunikatów przedstawiających model współpracy i wyniki jego testowania do wszystkich PUP i OPS w kraju.

Ze względu na wysoką skuteczność przekazu ważną rolę odegrają formy działania umożliwiające bezpośredni kontakt z odbiorcami:

- Jednodniowe spotkania informacyjne we wszystkich województwach dla przedstawicieli instytucji/organizacji (OPS, PUP, NGO) potencjalnie zainteresowanych wdrożeniem modelu współpracy; planowanych jest 16 spotkań ze średnio 10 osobami – łącznie w spotkaniach weźmie udział około 160 osób,
- Konferencje ogólnopolskie dla przedstawicieli instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych; w konferencji weźmie udział ok. 480 osób; w trakcie konferencji uczestnicy będą mieli zapewniony lunch oraz serwis kawowy; otrzymają wydrukowane materiały konferencyjne.

Ważnym instrumentem upowszechniania będzie publikacja opisująca model (z uwzględnieniem jego wariantów wypracowanych w toku testowania), wraz z instruktażem do implikowania rozwiązań modelowych. Nakład publikacji wyniesie 3000 szt. Publikacja będzie też dostępna w formacie PDF na stronie internetowej Projektu.

VII.Strategia włączania do głównego nurtu polityki

Cele działań:

- Włączenie modelu systemu współpracy w świadczeniu usług sferze integracji społeczno-zawodowej powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej i organizacji pozarządowej w regionalne i krajowe polityki publiczne,
- Uwzględnienie w działaniach instytucji publicznych na poziomie regionalnym a zwłaszcza krajowym rekomendacji dotyczących zmian prawno-instytucjonalnych niezbędnych do sprawniejszego działania modelu i łatwiejszego wdrażania go i upowszechniania oraz integracji działań służb zatrudnienia, służb pomocy społecznej i organizacji pozarządowych.

Grupy do jakich skierowane będą działania:

Kluczowe dwie grupy, do której skierowane będą działania to:

1. samorządy wojewódzkie, w szczególności przedstawiciele zarządów województw oraz regionalnych ośrodków polityki społecznej, którzy odpowiadają za przygotowanie i wdrażanie:

- strategii rozwoju regionu,
- strategii polityki społecznej,
- długoletnich planów w sferze polityki społecznej (np. rozwoju ekonomii społecznej), programów społecznych,
- programów współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Aby wzmocnić oddziaływanie na poziomie regionalnym odbiorcami działań będą dodatkowo przedstawiciele podmiotów mających wpływ na kształtowanie polityk publicznych: wojewódzkich urzędów pracy, wojewódzkich rad zatrudnienia, wojewódzkich rad pożytku publicznego, regionalnych reprezentacji i sieci organizacji pozarządowych.

2. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, w szczególności przedstawiciele kierownictwa resortu oraz dyrektorzy tych departamentów, które odpowiadają za tworzenie strategii i programów w sferze integracji społecznej i aktywizacji zawodowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz programów operacyjnych EFS.

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Dodatkowo, aby wzmocnić oddziaływanie działania obejmą również przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (EFS), Rady Pomocy Społecznej, Rady Działalności Pożytku, WRZOS i innych sieci organizacji pozarządowych na poziomie ogólnopolskim.

Plan działań i ich charakterystyka

Przedstawiciele grup kluczowych z poziomu regionalnego będą uczestniczyć w spotkaniach informacyjnych, które odbędą się we wszystkich województwach. Przedstawiciele władz regionalnych wezmą również udział w konferencjach podsumowujących realizację Projektu. Osoby decyzyjne w kluczowych instytucjach i organizacjach regionalnych otrzymają drogą pocztową i mailową publikację projektową zawierającą, m.in. rekomendacje dotyczące zmian prawno-instytucjonalnych. Przewidujemy również możliwość odbycia indywidualnych spotkań przedstawicieli Wnioskodawcy i Partnerów oraz ekspertów Projektu z zainteresowanymi instytucjami regionalnymi. Wnioskodawca poprzez swoje struktury regionalne przedstawi efekty realizacji Projektu i rekomendacje organizacjom pozarządowym w każdym z 16 regionów.

Jeżeli chodzi o grupy odbiorców na poziomie krajowym, to ich przedstawiciele będą uczestniczyć w konferencjach podsumowujących realizację Projektu, otrzymają również drogą pocztową i elektroniczną publikację projektową. Przewidujemy także – podobnie jak na poziomie regionalnym – możliwość odbycia indywidualnych spotkań z przedstawicielami instytucji zainteresowanych włączeniem doświadczeń Projektu do polityk publicznych.

Obok tego podejmowane będą inne działania wspomagające włączanie innowacji w główny nurt polityk publicznych. Wnioskodawca i partnerzy będą prezentować doświadczenia Projektu podczas wydarzeń organizowanych w ramach swojej statutowej działalności, a także wydarzeń organizowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe skierowanych do w/w grup kluczowych. Doświadczenia te wraz z rekomendacjami będą również upubliczniane poprzez stronę internetową Projektu, strony internetowe Partnerów oraz za pośrednictwem mediów.

VIII. Kamienie milowe II etapu Projektu

W II etapie Projektu możemy wyróżnić następujące kamienie milowe:

- Rozpoczęcie testowania opracowanego modelu współpracy OPS, PUP i NGO w celu realizacji usług integracji społeczno – zawodowej. Ogłoszenie naboru do 16-stu grup partnerskich nastąpi w grudniu 2011 r. Po rozpoczęciu naboru zostanie przeprowadzona kampania informacyjna. Nabór będzie obejmował ośrodki pomocy społecznej, urzędy pracy i organizacje pozarządowe.
- Zakończenie naboru i utworzenie 16 grup partnerskich (do lutego 2012 r.)
- Stworzenie Ogólnopolskiej Platformy Usług Społecznych – OPUS (do stycznia 2012 r.)
- Zakończenie testowania modelu (do czerwca 2013r.). Wszystkie grupy partnerskie zakończą testowanie polegające na praktycznej partnerskiej realizacji usług integracji społeczno – zawodowej w danej społeczności lokalnej.
- Przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej Projektu (do czerwca 2013 r.).
- Opracowanie finalnej koncepcji modelu współpracy i partnerskiego świadczenia usług integracji społeczno – zawodowej (do lipca 2013 r.)
- Walidacja modelu współpracy (do września 2013 r.).
- Przygotowanie publikacji opisujących model współpracy (do października 2013 r.).
- Upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu polityki (do lutego 2014 r.) M.in. zostaną przeprowadzone spotkania informacyjne w 16 województwach i zostanie zorganizowana ogólnopolska konferencja podsumowująca i promująca wyniki Projektu.

IX. Analiza ryzyka

Potencjalne zagrożenia i oszacowanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz wpływu ryzyka na realizację Projektu

P- prawdopodobieństwo wystąpienia (skala 1-3, 1 – mało prawdopodobne, 2 – średnio prawdopodobne, 3 – bardzo prawdopodobne)

W – wpływ na realizację Projektu (skala 1-3, 1 – mały wpływ, 2 – średni wpływ, 3 – znaczący wpływ)

I – iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu

- a) Trudności z rekrutacją grup partnerskich (OPS,PUP,NGO) mających brać udział w procesie testowania (P-1, W-2,I-2)
- b) Ryzyko wycofania się osób bezrobotnych z procesu testowania, np. z powodów zdarzeń losowych lub nadmiaru obowiązków (P-1, W-1, I-1)
- c) Ryzyko utraty płynności finansowej Projektu z powodu opóźnień w wypłacie kolejnych transz środków finansowych na realizację Projektu np. błędy we wnioskach o płatność, brak środków w Instytucji Wdrażającej (P-2,W-1, I-2)
- d) Trudności w fazie testowania związane z terminową realizacją zadań przez poszczególne grupy partnerskie (P-1, W-2, I-2)
- e) Problemy techniczne z platformą OPUS (P-1, W-1, I-1)
- f) Ryzyko błędów w ocenie wyników testowania i w konsekwencji niewłaściwego wypracowania modelu współpracy instytucji rynku pracy, instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w celu realizacji usług integracji społeczno – zawodowej (P-1, W-3,I-3)
- g) Ryzyko niewłaściwego opracowania rekomendacji rozwiązań prawnych niezbędnych do upowszechnienia modelu (P-1, W-2,I-2)
- h) Ryzyko nieosiągnięcia zakładanych rezultatów Projektu (P-1, W-3, I-3)

Najważniejsze zagrożenia

Analiza możliwych do wystąpienia ryzyk w Projekcie wskazuje, że w większości przypadków prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka określono na poziomie 1 czyli mało prawdopodobne. Jedynie w przypadku środków finansowych zakres został określony na poziomie 2 czyli średnio prawdopodobne. Czynniki prawdopodobieństwa zostały określone w oparciu o bieżące doświadczenie Lidera Projektu i jego partnerów oraz realizację innych Projektów unijnych o podobnych budżetach i zasięgu realizacji.

W przypadku wystąpienia szacowanego prawdopodobieństwa ryzyka będzie ono miały średni wpływ na realizację Projektu (tylko w przypadku rezultatów ppkt. F i H byłby to znaczący wpływ na realizację Projektu z uwagi na brak możliwości osiągnięcia założonych celów). Żadne z ryzyk nie osiągnęło większego poziomu niż 3.

Sposobem na ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka jest w zakresie merytorycznym ścisła realizacja procesów monitoringowych, a tym samym niezwłoczne informowanie Koordynatora Projektu o bieżących problemach realizacyjnych i podejmowanie środków zaradczych.

Strategia działania wobec zagrożeń

ad. a) *Trudności z rekrutacją uczestników mających brać udział w procesie testowania* - zamierza się zwiększyć zakres bezpośredniej wysyłki zaproszeń oraz przeprowadzenie konferencji/spotkań informacyjnych w 16 województwach. Ponadto Zespół Zarządzający Projektem uwzględnia możliwość pojawienia się potrzeby bezpośrednich interwencyjnych kontaktów telefonicznych z instytucjami / organizacjami, które mogłyby utworzyć grupy partnerskie. Planuje się także wykorzystanie mapingu dobrych praktyk (opisanego w pkt.IV strategii) i nawiązanie bezpośrednich kontaktów z PUP, OPS i NGO, których udana współpraca została zidentyfikowana na tej mapie.

ad. b) *Ryzyko wycofania się osób bezrobotnych z procesu testowania, np. z powodów zdarzeń losowych lub nadmiaru obowiązków* - grupy partnerskie będą tworzyły listy rezerwowe osób mających brać udział w testowaniu.

ad. c) *Ryzyko utraty płynności finansowej Projektu z powodu opóźnień w wypłacie kolejnych transz środków finansowych na realizację Projektu, np. błędy we wnioskach o płatność, brak środków w Instytucji Wdrażającej* - podwójne sprawdzanie wniosków o płatność, korzystanie ze szkoleń w zakresie przygotowywania wniosków, kontakt z opiekunem Projektu w przypadku wątpliwości związanych z zakresem przygotowywania dokumentów.

ad. d) *Trudności w fazie testowania związane z terminową realizacją zadań przez poszczególne grupy partnerskie* – kontakt telefoniczny oraz wysyłanie e-maili monitorujących postępy pracy poszczególnych grup, wysyłanie formularzy do wypełnienia związanych z bieżącą pracą (określona data dostarczenia), w skrajnych przypadkach zawieszenie płatności na rzecz przedstawicieli grup.

ad. e) *Problemy techniczne z platformą OPUS* – wsparcie techniczne przez informatyka będącego w strukturach Lidera Projektu (działanie bezkosztowe w stosunku do Projektu.)

ad. f) *Ryzyko błędów w ocenie wyników testowania i w konsekwencji niewłaściwego wypracowania modelu współpracy instytucji rynku pracy, instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w celu realizacji usług integracji społeczno – zawodowej* – stosowanie kilkutorowej analizy wyników testowania (Zespół Zarządzający Projektem, eksperci, przedstawiciele grup partnerskich, przedstawiciele Grup Klientów Pomocy, GruPa, konsultacje z partnerstwami regionalnymi, otwarte konsultacje z wykorzystaniem platformy OPUS).

ad. g) *Ryzyko niewłaściwego opracowania rekomendacji rozwiązań prawnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu* – j.w.

ad. h) *Ryzyko nieosiągnięcia zakładanych rezultatów Projektu* – bieżący monitoring

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

każdego z rezultatów, eliminowanie zagrożeń mających wpływ na ostateczną realizację rezultatów, intensyfikowanie działań na poszczególnych obszarach, aby nie dopuścić do takiej sytuacji.

Przygotowanie na wypadek wystąpienia innych zagrożeń

Obecny system zarządzania oraz wewnętrzny system kontroli u beneficjenta przeciwdziała problemom pojawiającym się w trakcie realizacji Projektu. System komunikacji zapewnia bieżącą informację w zakresie ryzyka jakie może się pojawić, a ich wcześniejsza identyfikacja pozwala na wyeliminowanie zagrożeń albo ich zminimalizowanie. Ryzyko wystąpienia zagrożeń zostanie znacząco ograniczone dzięki posiadanemu doświadczeniu oraz wiedzy i umiejętności Zespołu Zarządzającego Projektem.

Przygotowanie na skutki osiągnięcia nieprzewidywalnych efektów końcowych Projektu

Beneficjent już na etapie przygotowania Projektu przeprowadzał konsultacje z podmiotami pomocy społecznej, urzędami pracy i NGO biorącymi udział w realizacji innego projektu systemowego: „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, przez co poszczególne fazy realizacji Projektu nie będą stwarzały zaskakujących sytuacji dla istotnej części OPS, PUP i NGO. Projekt nawiązuje również do Projektu realizowanego przez partnera - IRSS: „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”, a co się z tym wiąże, możliwe jest wykorzystanie doświadczeń w obszarze wypracowania i wdrożenia standardów mających na celu usprawnienie przepływu informacji między instytucjami na różnych poziomach administracji. Projekt ma być testowany we współpracy z partnerem niemieckim, który ma praktyczne doświadczenie w prowadzeniu platformy współpracy pomiędzy podmiotami publicznymi i pozarządowymi w zakresie kształtowania polityk społecznych i prawa socjalnego oraz promocji najlepszych praktyk. Powyższe informacje powodują, że – zdaniem beneficjenta - brak jest istotnych przesłanek do pojawienia się nieprzewidywalnych zjawisk mogących mieć negatywny wpływ na końcowy efekt realizacji Projektu.

WRZOS

ul. Nowy Świat 49

00-042 Warszawa

T./F. 22 826 52 46

www.wrzos.org.pl